

068. Bijbelstudie over A FEISTIDEI FU DEN WIKI - SHAVUOT

חג־השבועות

Deze Bijbelstudie gaat over het Wekenfeest, שבועות Shavuot, dat oorspronkelijk een boerenfeest was, maar dat bij de christenen onder de naam Pinksteren (afgeleid van het Griekse woord *πεντηκοστή* pentēkostē) slechts bekend is vanwege de uitstorting van de Heilige Geest. Maar het was op de eerste plaats een חג הקציר Chag haQatzir, een oogstfeest, want vol vreugde bracht het volk Israël de eerstelingen als dank aan de Eeuwige voor de rijke opbrengst van de oogst. Daarom wordt het ook evenals de eerste zondag van de week der ongezuurde broden 'Dag van de eerstelingen' genoemd: יום הבכורים Yom haBikurim. Over de eerstelingen van de tarweoogst (Pesach), de eerstelingen van de gersteoogst (Shavuot) en de eerstelingen van de mensenoogst (Pinksteren) lezen wij in de Heilige Schriften het volgende: "We a fosi mun, a dei fu en di meki tin na fo, dati de a Paska fu Masra, disi un mu kon makandra, meki ofrandi. Sebi dei un mu nyan mason, én ala den sebi dei un no mu nyan brede, di abi syurdegi, mason wawan un mu meki, nyan; bika na fu un memre a dei, disi un ben komoto na Egipti-kondre, én fu un no fergiti a tori noiti wanten. Na fosi Paskadei un mu hori wan bigi konmakandra, én di fu sebi agen; den tu dei un no mu du wan wroko, ma den tra dei un kan du un wroko; boiti den ofrandi, dati mu go doro ala den sebi dei. Én te un kon na Kanaan, ibri yari te un nyan Paska, na baka fu a sabadei, un mu teki den fosi bosu fu ala nyanyan, di un koti, tyari kon na a oso fu Masra, meki kohanim [den domri] poti en fu wan ofrandi. So srefi un mu tyari wan tu tra ofrandi moro kon, bron-ofrandi nanga nyanyan-ofrandi. Én fu a fosi nyanyan, di un koti, un no mu teki noti, fu un nyan, bifo un ben tyari a fosi bosu kon, fu taki un Gado tangi. Dati mu de wan fasi wét fu unu te fu tego. Na baka fu a feistidei fu a fosi nyanyan un mu teri feifitenti dei moro, dan un mu ori wan tra bigi feistidei agen, a feistidei fu den wiki, dati de a tra feistidei fu a fosi nyanyan disi un ben prani én disi un ben koti. We te un bigin fu koti aleisi nanga karu, én te un bigin fu tyari a nyanyan kon na oso, kibri na maksin, dan na so wan dei un mu meki tu brede fu a nyun bron, tyari kon gi Masra fu wan ofrandi, fu Masra kisi a fosi presenti fu a nyun nyanyan. Én boiti dati un mu tyari tra ofrandi moro kon, so meni leki ibriwan sa wani, én so meni leki Masra ben blesi unu. We, a dei un no mu go na wroko, ma un mu kon makandra, taki Gado tangi fu a nyanyan, disi den pranasi fu un ben meki! - Dit zijn de feesttijden van de Eeuwige, heilige samenkomsten, die gij uitroepen zult op de daarvoor bepaalde tijd: in de eerste maand (Nisan), op de veertiende der maand, in de avondschemering, is het Pesach voor de Eeuwige. En op de vijftiende dag van deze maand is het Chag haMatzot [feest der ongezuurde broden] voor de Eeuwige, zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten. Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij komt in het land dat Ik u geef, en de oogst daarvan binnenhaalt, dan zult gij de eerstelingsgarve van uw oogst naar de priester brengen, en hij zal de garve voor het aangezicht van de Eeuwige bewegen, opdat gij welgevallig zijt; **daags na de Shabat** zal de priester die bewegen. **Dan zult gij tellen van de dag na de Shabat**, van de dag waarop gij de garve van het beweegoffer gebracht hebt: **zeven volle weken** zullen het zijn; **tot de dag na de zevende Shabat** zult gij tellen, vijftig dagen; dan zult gij een nieuw spijsoffer de Eeuwige brengen. Uit uw woonplaatsen zult gij **twee beweegbroden** meebrengen; uit twee tienden efa fijn meel zullen zij bereid worden, gezuurd zullen zij gebakken worden, **eerstelingen voor de Eeuwige**. Bij het brood zult gij zeven gave eenjarige schapen offeren en een jonge stier en twee rammen; zij zullen een brandoffer voor de Eeuwige zijn, met de bijbehorende spijsoffers en plengoffers, een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de Eeuwige. Dan zult gij een geitebok ten zondoffer, en twee eenjarige schapen ten vredeoffer bereiden. En de priester zal ze bewegen, bij het **brood der eerstelingen**, als beweegoffer voor het aangezicht van de Eeuwige bij de twee schapen: zij zullen de Eeuwige heilig zijn, zij zijn voor de priester. Op deze zelfde dag zult gij een oproep doen uitgaan, gij zult een heilige samenkomst hebben, generlei slaafse arbeid zult gij verrichten; **het is een altoos durende inzetting**, in al uw woonplaatsen,

voor uw geslachten. Wanneer gij de oogst van uw land binnenhaalt, dan zult gij de rand van uw veld bij uw oogst niet geheel afmaaien, en wat van uw oogst is blijven liggen, zult gij niet oplezen; dat zult gij voor de arme en de vreemdeling laten liggen: Ik ben de Eeuwige, uw G'd" (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 23:4-6, 10-11 en 15-22). "En op Yom haBikurim [de dag der eerstelingen], wanneer gij een **nieuw spijsoffer** de Eeuwige brengen zult, op uw Chag Shavuot [feest der weken], zult gij een heilige samenkomst hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten." (במדבר Bamid'bar [Numeri] 28:26). "**Zeven weken** zult gij tellen: van dat de sikkel voor het eerst in het staande koren geslagen wordt, zult gij **zeven weken** beginnen te tellen. Dan zult gij Chag Shavuot [het feest der weken] vieren ter ere van de Eeuwige, uw G'd, naar de mate van de gaven, die gij vrijwillig geven zult, naar dat de Eeuwige, uw G'd, u gezegend heeft; gij zult u verheugen voor het aangezicht van de Eeuwige, uw G'd, gij met uw zoon en uw dochter, uw dienstknecht en uw dienstmaagd, met de Leviet, die binnen uw poorten woont, en met de vreemdeling, de wees en de weduwe, die in uw midden zijn, op de plaats die de Eeuwige, uw G'd, verkiezen zal om Zijn Naam daar te doen wonen. Gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte en gij zult deze inzettingen naarstig onderhouden!" (דברים D'varim [Deuteronomium] 16:9-12).

De verschijning op de berg Sinai

"In de derde maand (Sivan) na de uittocht der Israëlieten uit het land Egypte, **op dezelfde dag**, kwamen zij in de woestijn Sinai. Nadat zij van Refidim opgebroken waren, kwamen zij in de woestijn Sinai en legerden zich in de woestijn; en Israël legerde zich daar tegenover de berg. Toen klom Moshe [Mozes] op tot G'd, en de Eeuwige riep tot hem van de berg, en zeide: Zo zult gij zeggen tot het huis van Ya'aqov [Jakob] en medelen aan de Israëlieten: gij hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, en dat Ik u op arendsvleugelen gedragen en tot Mij gebracht heb. Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en Mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn, want de ganse aarde behoort Mij. En gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk. Dit zijn de woorden die gij tot de Israëlieten spreken zult. Toen kwam Moshe en ontbood de oudsten van het volk en legde hun al deze woorden die de Eeuwige hem geboden had, voor. En het gehele volk antwoordde eenparig: Alles wat de Eeuwige gesproken heeft, zullen wij doen. En Moshe bracht de woorden van het volk weder aan de Eeuwige over. Daarna zeide de Eeuwige tot Moshe: Zie, Ik kom tot u in een donkere wolk, opdat het volk kan horen, wanneer Ik met u spreek, en zij ook voor altoos in u geloven. En Moshe deelde de woorden van het volk aan de Eeuwige mee. En de Eeuwige zeide tot Moshe: Ga tot het volk; heilig hen heden en morgen, en laten zij hun klederen wassen. En tegen de derde dag zullen zij gereed zijn, want op de derde dag zal de Eeuwige nederdalen voor de ogen van het gehele volk op de berg Sinai. Daarom zult gij het volk buiten een bepaalde kring houden en zeggen: Wacht er u voor de berg te bestijgen, of maar de voet ervan aan te raken; ieder die de berg aanraakt, zal zeker ter dood gebracht worden. Geen hand zal hem aan raken, want dan zal men zeker gestenigd of met pijlen doorschoten worden; hetzij dier hetzij mens, hij zal niet blijven leven. Eerst bij de langgerekte toon van de Shofar [ramshoorn] mogen zij de berg bestijgen. Toen daalde Moshe de berg af naar het volk; hij heiligde het volk en zij wiesen hun klederen. En hij zeide tot het volk: Weest over drie dagen gereed, nadert niet tot een vrouw. En het geschiedde op de derde dag, toen het morgen werd, dat er **donderslagen en bliksemstralen en een zware wolk** op de berg waren en zeer sterk Shofargeschal, zodat al het volk dat in de legerplaats was, beefde. Toen leidde Moshe het volk uit de legerplaats G'd tegemoet en zij stelden zich op onder aan de berg. **En de berg Sinai stond geheel in rook, omdat de Eeuwige daarop nederdaalde in vuur**; de rook daarvan steeg op als de rook van een oven, en de gehele berg beefde zeer. Het geluid van de Shofar werd gaandeweg zeer sterk. Moshe sprak, en G'd antwoordde hem in de **donder**. Toen daalde de Eeuwige neder op de berg Sinai, op de bergtop, en de Here riep Moshe naar de bergtop, en Moshe klom naar boven. Daarna zeide de Eeuwige tot Moshe: Daal af, waarschuw het volk, dat zij niet doordringen tot de Eeuwige om iets te zien; dan zouden velen van hen vallen. En ook de Kohanim [priesters] die tot de Eeuwige naderen, zullen zich heiligen, opdat de Eeuwige niet tegen hen losbreke. Toen zeide Moshe tot de Eeuwige: Het volk kan de berg Sinai niet bestijgen, want gij hebt ons gewaarschuwd: zet de

berg af en heilig hem. Daarop zeide de Eeuwige tot hem: Ga, daal af en klim met Aharon naar boven; maar de priesters en het volk mogen niet doordringen om tot de Eeuwige op te klimmen, opdat Hij niet tegen hen losbreke. Toen daalde Moshe af tot het volk en zeide het hun. - Na ten disu den pikin fu Israel ben doro na ini a dreisabana kondre, disi den kari Sinai, den ben de tu mun langa na pasi kaba, a ben go bunbun na ini dri mun, fu sinsi den ben libi Egipti-kondre. Leti mindri fu a dreisabana wan hei bergi ben de, disi den lobi kari a bergi fu Gado. We krosibe na a srefi bergi den pikin fu Israel meki kampu. En Moshe [Moses] kren go na a bergi tapu, go miti Gado afu-pasi. Ma Masra srefi ben de na tapu a bergi kaba, A kari Moshe, A taki: Go na den pikin fu Israel, taki gi den: So Masra taki: Un srefi ben si, fa Mi ben du den Egipti-suma, én fa Mi ben tyari un so bun, leki wan mama de tyari en pikin. We efu un sa arki Mi tongo, én efu un sa ori a ferbontu fu Mi, dan Mi sa teki un fu wan eigi pipel fu Mi srefi. A tru, heri grontapu na fu Mi, ma unu Mi wani teki na wan aparti fasi, fu un alamala tan leki wan heri domri-famiri, én fu un tron wan santa pipel fu Mi. Go taki den wortu disi gi den! We di Moshe kon gi den a boskopu fu Masra, den alamala makandra piki en wanfasi, den taki: A bun so, alasani disi Masra taki, wi sa du; én nanga piki Moshe go baka na Masra. Na baka Gado taki gi Moshe, meki a go baka na den pikin fu Israel, taki gi den, den mu meki den srefi klari tidei nanga tamara, den mu wasi den krosi, én nanga begi den mu hori den srefi krin te fu tamara; bikasi tratamara Masra srefi sa saka kon te na a bergi Sinai tapu, meki ala suma ai si En. So srefi Masra taki gi Moshe, a mu meki wan trariki lontu na bergi, leki wan pen, fu no wan suma abi ati, fu kren go na tapu, én fasi? Den no mu fasi na bergi, den no mu kon krosbe srefi; bikasi disuma, disi meti en, efu na wan libisma, efu na wan meti, dede a sa dede. Ma so esi un yere a Shofar bari, nomo den alamala mu drifi kon krosbe na a trariki. We nanga a boskopu Mosje komoto agen na tapu a bergi, a go baka na den Israel suma, én a meki den krin den srefi bunbun ala den tu dei, so leki Masra ben taki. Ma di fu dri dei, a ben pasa leti fefitenti dei na baka, fu sinsi den ben libi Egipti-kondre, na musudei mamanten wan bigi onweri opo nanga tumsi tranga dondro, bikasi den worku ben blaka na tapu a bergi te a faya ben koti doro; so srefi den yere wan tongo fu wan bigi Shofar, a Shofar ben bari so tranga, te ala suma na ini a heri kampu kon skreki pasamarki fu a bari fu a Shofar én fu na onweri ede. Én Moshe srefi kon skreki tu, te ala en skin beifi, bikasi a ben de wan skrekisani fu tru, fu si. We, a srefi momenti, disi Gado ben gi a sein so nanga a Shofar, nomo Moshe teki den pikin fu Israel, a tyari den go miti Gado, meki den alamala tanapu na ondrosei na a bergi futu. Én Masra srefi saka kon na ondro na ini wan bigi faya te na heri bergi ben tapu nanga smoko, én a beifi tranga tu; én ibri momenti a dondro nanga a Shofar kon bari moro tranga. We, ala dati Masra kari Moshe kon na En, A taki, meki a go warskow den Israel-suma wantron moro, fu no wan soso suma mu proberi fu kon na tapu na bergi kon luku; bika disuma, disi sa abi ati fu du so, Masra sa masi den wanten. Ma den domri, te Masra sa kari den, fu kon pikin-moro krosbe na En, dan den mu krin den srefi fosi, fu den no kisi wan ogri. We, di Moshe kaba na boskopu, Masra no meki A kon baka te na tapu, ma A taki, meki En nanga en brada Aharon kon na En afu-pasi, meki den tanapu leti na mindri fu Gado én fu den tra Israel-suma, fu Moshe kan teki ala den wortu fu Masra abra, tyari gi den suma baka; bikasi den ben frede na faya, én dati meki den no kon so krosbe na a bergi, fu den trawan na bakasei kan yere ala den wortu krin.” (שמורת Sh'mot [Exodus] 19:1-25).

De Tien Woorden - den tin Wortu

“Toen sprak G'd al deze woorden: Ik ben de Eeuwige, uw G'd, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis, geleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. Gij zult u geen gesneden beeld maken noch enige gestalte van wat boven in de hemel, noch van wat beneden op de aarde, noch van wat in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de Eeuwige, uw G'd, ben een naijverig G'd, die de ongerechtigheid der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde geslacht van hen die Mij haten, en die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden. Gij zult de naam van de Eeuwige, uw G'd, niet ijdel gebruiken, want Adonai zal niet onschuldig houden wie Zijn naam ijdel gebruikt. Gedenk Yom Shabat [de sabbatdag], dat gij die heiligt; zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de Shabat van de Eeuwige, uw G'd; dan zult gij geen werk doen, gij

noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont. Want in zes dagen heeft de Eeuwige de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag; daarom zegende de Eeuwige Yom Shabat [de sabbatdag] en heiligde die. Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Eeuwige, uw G'd, u geven zal. Gij zult niet doodslaan. Gij zult niet echtbreken. Gij zult niet stelen. Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn rund, noch zijn ezel, noch iets dat van uw naaste is. En het gehele volk was getuige van **de donderslagen, de bliksemstralen, het geluid van de Shofar en de rokende berg.** Toen het volk het zag, beefde het en bleef van verre staan! - We, na baka Masra Gado, so leki A ben de na ini a faya na tapu a bergi, A bigin leri den, A taki: Mi na Masra, yu Gado, mi de puru yu na Egipti-kondre na katibo! We, yu no mu teki tra gado moksi nanga Mi. Yu no mu meki popiki efu so wansani, fu luku dati leki yu gado anbegi en; yu no mu teki sani, disi de na tapu, efu sani disi de na gron, efu na ini watra, efu na ondro gron; no wan sortu sani yu mu teki fu anbegi en fu dini, leki yu gado. Bikasi Mi, na Masra, yu Gado, mi de wan tranga Gado; efu suma de, disi no lobi Mi, Mi teki na ogri fu den tata, mi suku dati te na den pikin fu den, te na ini dri fu famiri srefi; ma den suma, disi lobi Mi, én disi du Mi wani, Mi sa abi sari-ati fu den én fu den pikin, te na ini dusun famiri srefi. Yu no mu teki a nen fu Masra, yu Gado, misbroiki en; bikasi Masra no sa libi a sma sondro strafu, disi meki misbroiki nanga En nen, kari en fu soso. Memre a Sabadei, fu yu hori en fu wan santa dei: Teki en so leki Masra, yu Gado, taki gi yu. Siksi dei Mi gi yu, fu du ala yu wroko; ma a sebi dei, dati de na Saba fu Masra, yu Gado. We, a dei yu no mu du wan wroko, no yu srafu, no yu pikin, no yu srafu, no yu meti, én no wan fu den tra fremdu suma tu, disi de libi nanga yu. Den srafu fu yu, man nanga uma, mu bro so srefi, leki yu; én alaten yu mu memre a tori, fa yu srefi tu ben de na katibo na Egipti-kondre, en fa Masra, yu Gado, ben puru yu dape nanga en tranga anu: we, na fu dati ede Masra wani, yu mu hori a Sabadei. Bika na ini fu siksi dei Gado ben meki hemel nanga gron nanga watra nanga ala trasani, ma di fu sebi, dati a teki fu bro. We, fu dat ede Masra ben blesi a Sabadei, A meki en fu wan santa dei. Yu mu lespeki yu tata nanga yu mama, fu yu libi langa en fu yu feni bun na a kondre, disi Masra, yu Gado, sa gi yu! Yu no mu kiri suma. Yu no mu du sutadu. Yu no mu fufuru. Yu no mu gi falsi getuigenis, poti lei na suma tapu. Yu no mu suku, fu kisi tra suma oso, ofu gron, puru na den anu. So srefi yu no mu suku tra suma wefi, ofu srafu, ofu kow, ofu asi, ofu iniwan trasani, puru na den anu. We, den tin gebod disi, dati na den wortu, disi Masra ben taki nanga tranga tongo gi na heri gemeente fu Israel, ala di A ben de na tapu na bergi, na ini a faya én na ini na onweri. Moro A no taki. Ma so esi Masra kaba fu taki, nomo den si na bliksem baka, én da dondro nanga a Shofar bigin baka fu bari so tranga agen, te ala den Israel-suma, di den si a faya nanga a smoko so, den lon komoto dape, den go tanapu farawei!" (שמורת Sh'mot [Exodus] 20:1-18).

Ruach haQodesh

"En toen Chag Shavuot [de Pinksterdag] aanbrak, waren allen tezamen bijeen. **En eensklaps kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en vulde het gehele huis.** (het ligt voor de hand dat hiermee de Tempel bedoeld is, die er toen nog stond, want de discipelen hielden zich nauwkeurig aan de voorschriften) waar zij gezeten waren; en er vertoonden zich aan hen **tongen als van vuur**, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen; en zij werden allen vervuld met Ruach haQodesh [de heilige Geest] en begonnen met andere tongen te spreken, zoals de Geest het hun gaf uit te spreken. Nu waren er **Joden** te Jeruzalem woonachtig, vrome mannen **uit alle volken** onder de hemel; en toen dit geluid gekomen was, liep de menigte te hoop en verbaasde zich, want een ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken. En buiten zichzelf van verwondering zeiden zij: Zie, zijn niet al dezen, die daar spreken, Galileeërs? En hoe horen wij hen dan een ieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn? Parten, Meden, Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kapadocie, Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en de streken van Libië bij Cyrene, en hier verblijvende Romeinen, zowel Joden als Jodengenoten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden G'ds spreken. En zij waren allen buiten zichzelf en

geheel met de zaak verlegen, en zij zeiden de een tot de ander: Wat wil dit toch zeggen? Maar anderen zeiden spottend: Zij hebben te veel zoete wijn gehad! Maar Kefa [Petrus] stond met de elven op, en hij verhief zijn stem en sprak hen toe: Gij Joden en allen, die te Jeruzalem woonachtig zijt, dit zij u bekend en neemt mijn woorden ter ore. Want deze mensen zijn niet dronken, zoals gij veronderstelt, want het is het derde uur van de dag; maar dit is het, waarvan gesproken is door de profeet Yo'el [Joël]: En het zal zijn in de laatste dagen, zegt G'd, dat Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouderen zullen dromen dromen: ja, zelfs op Mijn dienstknechten en Mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen van Mijn Ruach [Geest] uitstorten en zij zullen profeteren. - En met nog meer andere woorden getuigde hij, en hij vermaande hen, zeggende: Laat u behouden uit dit verkeerde geslacht. Zij dan, die zijn woord aanvaardden, lieten zich dopen en op die dag werden ongeveer drieduizend zielen toegevoegd." **Surinaams:** "Én di a dei fu Shavuot [Pinkster] ben kisi, den alamala ben de makandra leki wan ati. Én na wan bro wan babari komoto na hemel leki a babarif u wan tranga winti, a furu a heri oso, pe den sidon. Én den kon si sani leki priti fayatongo; asani go sidon na ibriwan fu den tapu. Én den alamala kon furu nanga Ruach haQodesh [Santa Yeye], én den bigin fut aki nanga tra tongo, so leki fa a Yeye ben gi den fu puru. Na ten furu Dyu ben libi na Yerusalem, suma, disi ben frede Gado, fu someni difrenti kondre, di de na ondro hemel. We, di den yere a babari, ala den furu suma lon kon makandra, én den ferwondru pasamarki, bikasi ibriwan yere den taki en kondre tongo. Asani dangra den alamala, én den ferwondru, den taki na makandra taki: Luku, ala den, disi de taki dya, a no den de Galilea suma? We, fa ibriwan fu wi yere den taki a tongo fu a kondre dan, pe wi gebore? Di fu Parten én fu Meden én fu Elam, nanga di de libi na Mesopotamia, na Yudea, na Kapadokia, Pontus nanga Asia, Frigia nanga Pamfilia nanga Egipti-kondre, én te na den birti fu Libia na sei Kirene nanga den fremdu suma fu Rome. Dyu nanga Dyuproseliti, suma fu Kreta én fu Arabia, wi yere den taki nanga wi tongo fu den bigi wroko fu Gado. Den alamala ferwondru fu dati, a dangra den krin krin, én den taki trawan na trawan taki: osani dati? Ma trawan meki spotu, den taki: Switi wini meki den drungu! Now Kefa [Petrus] opo tanapu nanga den erfu apostel, a opo en sten, a taki gi den taki: Un Dyusuma nanga un alamala di de libi na Yerusalem! Dati un mu sabi, én meki den wortu fu mi go na ini un yesi! Den sma dya no drungu, so leki un denki, bikasi na neigi yuru mamanten wi de nomo. Ma dati de asani, disi profeiti Yoel ben taki: Én a sa kon so na den laste dei, so Gado de taki, Mi sa teki afu fu a Ruach haQodesh [Santa Yeye] fu Mi seni na ala suma tapu; dan den manpikin nanga den umapikin fu un sa taki profeititori, én den yonguman fu un sa si kibrisani, én den gransuma fu un sa dren dipi dren. Én na tapu den futuboi fu Mi, man nanga uma, Mi sa seni kon afu fu a Yeye fu Mi na srefi ten, én den sa taki profeititori. - Én nanga furu tra wortu moro a sori kring i den én a piri-ai gi den taki: Suku yepi, komoto na disi fowtu speri suma mindri! We, ala den, disi ben teki a wortu fu en nanga prisiri, den teki dopu tu, én so na srefi dei wan dridusun suma so kon na a gemeente!" **Hindoestaans:** "Jab Shavuot [Penkstar] ke tiwhár suru bhail, tab sab patháwal wálan aur dusar cela log sánil raha. Bas acakke me swarag me se kuch jaise bahut jabar hauwa ke áwáj sunáil. Aur ghar áwáj se bhar gail. Tab kuch jaise tukkara tukkara ági dekháil. U batke har ek ke uppar phail gail. Aur usab Ruach haQodesh [Pawitr Átma] se bhar gail aur sab rakam ke bhása batiái lagal jaise Átma deis batiái ke. U same par dher bhakti Israel logan dunia ke kona kona se Yerusálem me áil raha Shavuot [Penkstar] ke tiwhár manáwe khátin. Tab jab áwáj sunáil, tab usab u ghar lage jut gail. Aur jab sunis ki Yeshua [Yishu] ke cela log har ek bhása me batiát raha, tab usab bahut cakkariái gail aur bole lagal ki: Sun, u manai to Gálilea dihát ke hai. Tab usab kaise hamlogke har ek bhása batiái páwe hai? Hamlog cáhe sab rakam des ke hai, tabbo usabke bát samajh páila. Hamlog Partsia, Media, Elám aur Mesopotámia des se aili báti. Bhi Yudea, Kápadosia, Pontas, Ásia, Frigia aur Pamfilia dihát, Egypte aur Libia des, Sirene sahar ke ás-pás, Kreta aur Árábia des se aili hai, aur Roma sahar wálan hia bhi hai. Hamlogan Israel ke játi báti aur dusar ját me ke Parmeswar ke ádar kare wálan bhi hai. I Gálilea dihát wálan har ek bhása me Parmeswar ke barka kám ke bise me batia hai, aur sab koi ulogke bát samjhe hai! Manai log etana acambho hoike na jáne ki ka soce, aur bole lagal: Ekar matlab ka hai? Baki koi koi tiboli márke bolis: Ulog bahut win pis hai! Bas Kefa [Petras] gyára patháwal wálan sanghe uthke jor se batiái lagal. Bolis: Sab des ke aur Yerusálem ke Israel ke bhái logan, dhián lagáike sun. I

manai log kuch na pis hai, ab to sabere nau bajal hai. Jaun hia bhail hai Parmeswar ke sanesia Yo'el [Yowel] agwe se bolis raha ki: Parmeswar bole hai: I jug ke ant me Ham ápan Ruach haQodesh [Pawitr Átma] sab insán ke uppar barsái debe. Tab tulogke beta aur beti Hamár sanes batáiga aur Ham tulogke naujawán ke har ek rakam jáge ke sapana dekhábe aur puranian sutle me sapana dekhiga. U tem me ham bhi ápan sab se nica gulám aur gulám aurat ke uppar ápan Pawitr Átma barsái debe. Tab usab hamár sanesian hoi jáiga. - Kefa [Petras] dher dusar bát se gawáhi dewat raha aur ápan sune wálan ke samjháwat raha. U binái karke usabse bolis ki: Apane ke i tem ke manai ke kharáb cál-calan se bacáw, nahi to tulog bhi saja paihe. Tab jetana jane u din Kefa [Petras] ke parcár me biswás kare lagal, usab apane ke dopu karwáís. Lagbhag tin hájár manai Raha!" **Javaans:** "Saiki dongé dina Shavuot [Pantékosta]. Wong-wong sing pretyaya marang Gusti Yeshua ijik pada ngumpul bebarengan, pada ndedonga. Lah kok terus dadakan waé ènèng swara sangka langit, gemrubuk kaya angin gedé. Swarané ngebeki omah sing dienggo kumpulan kuwi. Wong-wong terus weruh kaya ilat geni. Ilat geni iki nang nduwuré saben wong sing nang kono. Wong-wong kuwi kabèh terus dikwasani karo Ruach haQodesh [Roh Sutyi], terus ngetokké tembung sangka basa liya, tembung-tembung sing metu sangka karepé Ruach haQodesh [Roh Sutyi]. Ing wayah kuwi kuta Yérusalèm katekan wong Ju pirang-pirang sangka negara ngendi waé, wong sing pretyaya marang Gusti Elohim. Kadung wong-wong kuwi krungu swara mau terus pada gemruduk marani panggonané. Wong-wong iki pada nggumun kabèh, awit saben wong krungu murid-muridé Gusti Yeshua ngetokké tembung ing basané wong-wong Ju sing pada teka mau. Sangking nggumuné wong-wong mau terus pada ngomong: Wong-wong kuwi lak sangka Galiléa ta? Lah awaké déwé kok krungu wong-wong kuwi ngomong basané awaké déwé kabèh? Awaké déwé iki lak teka sangka werna-werna negara ta, kayadéné negara Parti, Medi, Elam lan Mésopotami, Yudéa lan Kapadosia, Pontus lan Asia, Frigia lan Pamfili, negara Egipte lan bawah Kiréné nang negara Libia. Uga nang kéné ènèng wong Ju lan wong liya bangsa sing pada ngleboni agama Ju sing sangka kuta Rum, sangka pula Kréta lan bawah Arab. Lah awaké déwé kok bisa krungu wong-wong kuwi ngomongké penggawéné Gusti Elohim sing nggumun-nggumunké ing basa-basané awaké déwé? Wong-wong sing pada nyawang kuwi pada nggumun tenan, mulané pada takon marang sakpada-pada: Iki apa ta sakjané? Malah terus ènèng sing pada sembrana lan semaur: Wong-wong kuwi mabuk! Tembungé rasul Kefa [Pétrus] Rasulé Gusti Yeshua sing rolas terus pada maju lan rasul Kefa [Pétrus] terus ngomong karo swara banter: Para sedulurku kabèh bangsa Ju lan para sedulurku kabèh sing manggon nang kuta Yérusalèm, omongku iki dirungokké sing apik, supaya kowé kabèh bisa dunung lelakon sing nang kéné iki. Aja mikir nèk wong-wong iki mabuk, ora, awit saiki ijik jam sanga ésuks. Nanging lelakon iki wis diomong karo nabi Yo'el [Joël] ing jamané mbiyèn. Dèkné ngomong ngéné: 'Ing entèk-entèkané jaman Gusti Elohim bakal ngedunké Rohé marang kabèh manungsa. Anak-anakmu lanang lan wédok bakal ngetokké tembung-tembung sangka Gusti Elohim. Sing enom-enom bakal nampa kaweruh lan sing tuwa-tuwa bakal éntuk impèn. Ing wayah kuwi Gusti Elohim bakal ngedunké Ruach haQodesh [Roh Sutyi] marang peladèn-peladèn lanang lan wédok lan peladèn-peladèn iki bakal pada ngetokké tembung-tembung sangka Gusti Elohim. - Ya ngono kuwi enggoné rasul Pétrus ndunung-ndunungké marang wong-wong lan ngundang wong-wong supaya pada nylametké uripé sangka karusakan sing bakal nekani kabèh wong sing nglakoni ala. 41 Okèh wong sing pada pretyaya marang tembungé rasul Pétrus, terus pada dibaptis. Ing dina kuwi sing pretyaya tambah telung èwu wong!" (מִפְּלוֹת Mifalot [Handelingen] 2:1-18, 40-41).

De vijftigste dag

De Eeuwige zegt in de Tora dat Zijn volk Israël zeven volle weken moest tellen vanaf de dag dat men de eerstelinggarve van de gersteoogst in de tempel bracht tot op de dag dat men opnieuw een spijsoffer voor de Eeuwige moest brengen. Ditmaal is het geen garve, geen schoof zoals bij het feest der ongezuurde broden, maar bestaat het offer uit twee gezuurde broden. De garve die op Yom haBikurim [de dag der eerstelingen] naar de tempel werd gebracht, was de eersteling van de gersteoogst en het offer van de twee eerstelingenbroden op het feest der weken tekent het begin van de tarweoogst. Daarom wordt Shavuot terecht in Numeri 28:6 eveneens Yom haBikurim [dag der eerstelingen] genoemd. Hierdoor is er een

direct verband tussen Pesach en Shavuot, Pasen en Pinksteren. Yeshua, die op Yom haBiqurim is opgestaan, is de Eersteling uit de doden en de drieduizend zielen die na de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag (Shavuot) aan de gemeente werden toegevoegd, waren de eerstelingen van de mensenoogst! Het is dus geen toeval dat Shavuot op de eerste plaats een dankdag is voor de oogst, een oogstfeest, en daarom zijn op die dag de synagogen en huizen prachtig versiert met veel groen, bladplanten, veldvruchten en verse bloemen. Volgens de oudste bron heet Shavuot ook oorspronkelijk 'feest van de oogst', ofwel in het Hebreeuws חג הקציר Chag haQatzir (שמות Sh'mot [Exodus] 23:16). Het tellen van de zeven weken tussen Pesach en het wekenfeest heet ספירת העומר Sefirat haOmer [de ometelling]. Mijn vorige studie was geheel aan dit onderwerp gewijd en het zou goed zijn om die eerst te lezen alvorens met de huidige bijbelstudie verder te gaan. Na deze zeven weken, zeven Shabatot en zeven maal zeven dagen valt Shavuot dus op de vijftigste dag. Dit blijkt ook uit de Griekse naam van dit feest in het Nieuwe Testament, want daar wordt Shavuot namelijk 'de vijftigste' (πεντηκοστή pentēkostē) genoemd. Het ons bekende woord Pinksteren (in het Engels Pentecost) is hiervan afgeleid. In de Talmud wordt Shavuot ook עצרת Atzeret [slotfeest] genoemd, want de wijzen zagen die dag als de afsluiting van Pesach. De Rebbe van Slonim zegt dat pas op het moment dat de Tora [wet] aan Moshe [Mozes] werd gegeven er van een echte bevrijding sprake kon zijn want de Mishna in Pirke Avot 6:2 leert ons: *"Er is geen vrijheid dan de Tora"*. Ook hij ziet Shavuot dus als een afsluitend feest voor de bevrijding van het Joodse volk. Dit is volgens hem dan ook de reden dat er in de Tora geen specifieke datum voor Shavuot is gegeven, maar dat deze afhangt van Pesach, het begin van de bevrijding. Het Wekenfeest moet men dus zien als de vervolmaking van deze bevrijding, want in tegenstelling tot de overige Moadim noemt de Tora inderdaad geen vaste datum voor de viering van Shavuot, maar geeft slechts aan, dat men vanaf de dag na de Shabat, dus de dag van de eerstelingen, zeven volle weken moet tellen. Dit schijnt een oeroud twistpunt te zijn geweest, want het leidde tot een heel felle debat in het Sanhedrin tussen de twee grote politieke en religieuze facties P'rushim [Farizeeën] en Tzaducim [Sadduceeën] over de dag waarop Shavuot precies gevierd moet worden. Oorzaak van het geschil was de Toratekst zelf. Men was het namelijk met elkaar niet eens wat *'de dag na de Shabat'* betekende. Sloeg het woord Shabat op de wekelijkse rustdag of op de eerste dag van het feest, die als het ware een extra Shabat is omdat er op die dag niet gewerkt wordt? Helaas waren de Farizeeën van mening dat dit op het laatste sloeg, dus op de eerste dag van Chag haMatzot [het feest der ongezuurde broden], de 15^e Nisan, en zo werd het binnen het rabbijnse jodendom traditie tot de dag van vandaag de omer te tellen vanaf de tweede dag van Chag haMatzot, dus de 16^e Nisan, waardoor Shavuot voor altijd uitkwam op de 6^e Sivan, ongeacht welke dag van de week het is. De Sadduceeën, maar ook de Rabbanieten en de Karaïeten daarentegen vonden dat men het woord Shabat letterlijk moet nemen en dat hier de gewone wekelijkse Shabat mee bedoeld is, die binnen de week van de ongezuurde broden valt, ongeacht op welke datum. In hun visie valt Yom haBiqurim [de dag der eerstelingen] dus altijd op een zondag en logischerwijs hieraan gekoppeld zou dus ook Shavuot altijd op een zondag vallen. Deze visie wordt ondersteund door zowel het Paasevangelie alsook door de Tora zelf! Meestal ben ik het met de Sadduceeën niet eens, maar in dit geval moet ik ze wél gelijk geven, maar helaas: de Sadduceeën zijn in de loop der eeuwen verdwenen en met hen ook deze visie. De Farizeese opvatting echter is gebleven en zo viert elke Jood, orthodox en liberaal, het wekenfeest als vaste prik op de 6e Sivan en buiten Israël ook nog op de 7e Sivan. Elke Jood? Volstrekt niet! Een deel van de Messiasbelijdende Joden en wat er van de Karaïeten nog over is delen de Sadduceese opvatting en beginnen derhalve de omer te tellen vanaf de opstandingdag van Yeshua haMashiach, die zoals bekend op de eerste dag der week plaats vond en wijken daarmee af van de officiële Luach [agenda]. En toch weten zij zich hierin ook door de Tora gesteund, want er staat namelijk niet alleen geschreven, dat men **vanaf** de dag ná de Shabat moet tellen, maar ook dat men **tot** de dag ná de **zevende** Shabat moet tellen (Lev. 23:15-16)! Er is hier dus sprake van zeven volle weken en zeven Shabatot, en daar kunnen onmogelijk zeven feestdagen mee bedoeld zijn. Derhalve zal Shavuot voor ons **altijd** op een zondag vallen, die uiteraard reeds op de avond daarvoor na zes uur begint, na afloop van de Shabat. De Kerk uit de heidenen, die haar Pinksterfeest ook altijd op een zondag viert (ook al is die niet altijd op dezelfde datum als de onze) heeft weliswaar een kalender de hare gemaakt die

van de bijbelse kalender afwijkt, maar toch vindt het feit dat Pinksteren 50 dagen na Pasen gevierd wordt, haar wortels in die pluralistische tradities van het Jodendom. De Messiasbelijdende Joden betreuren het om in de viering van Shavuot zowel van de synagoge alsook van de kerk te verschillen, maar de gehoorzaamheid aan G'ds Woord staat voor ons voorop. Toch of men nu begint te tellen vanaf de tweede dag van Chag haMatzot of vanaf Yom haBiquirim of zelfs vanaf het christelijke Paasfeest, in alle drie gevallen telt men 49 dagen en komt derhalve uit op de vijftigste dag: Pinksteren! Deze 50^e dag is de lange wachttijd meer dan waard, want het is een openbaringsdag! Wij lezen in het boek מִפְעֻלֹת הַשְּׁלִיחִים Mifalot haSh'lichim [Handelingen der Apostelen] dat de Eeuwige Zich op deze 50^e dag na de opstanding van Yeshua in Jeruzalem heeft geopenbaard door Zijn Ruach haQodesh [Heilige Geest], maar in het boek שְׁמוֹת Sh'mot [Exodus] lezen wij ook dat Hij Zich reeds vele eeuwen eerder op de berg Sinai heeft geopenbaard op de 50^e dag na de uittocht uit Egypte, want er staat geschreven: *"In de derde maand na de uittocht der Israëlieten uit het land Egypte, op dezelfde dag..."* - De uittocht vond plaats in de eerste maand, dat is de maand Nisan. De aankomst bij de berg Sinai vond plaats in de derde maand, dat is de maand Sivan, op dezelfde dag! Wat wordt daarmee bedoeld? Betekent deze toevoeging dat de Israëlieten na drie maanden precies op dezelfde dag bij de Sinai aankwamen als de dag waarop ze waren vertrokken? Als dat zo was dan zou dit op de 15^e Sivan moeten zijn geweest, maar dat kan nooit kloppen, want dan zou het niet meer in verband gebracht kunnen worden met Shavuot. De omertelling is immers vijftig dagen maar als wij Exodus 19:1 letterlijk nemen en geloven dat ze vanaf de uittocht tot de aankomst bij de berg Sinai tot op de dag drie maanden over gedaan hebben dan zitten we uiteraard aan meer dan vijftig dagen. Ik geef toe, dat dit vers op het eerste gezicht niet lijkt te kloppen, want als men er inderdaad van uitgaat dat de toevoeging "dezelfde dag" zou slaan op de uittocht uit Egypte, dan heeft men een probleem. De uittocht vond plaats op de 15e Nisan en dan zou de aankomst bij de Sinai zoals ik reeds zei op de 15e Sivan geweest moeten zijn, maar dan komen we inderdaad een aantal dagen na Shavuot uit. Maar in het Hebreeuws staat ook niet letterlijk "dezelfde dag", maar "deze dag" (yom haze), en dat maakt wel een verschil. Volgens de Talmud en ook volgens Rashi slaat de toevoeging "deze dag" namelijk ook niet op het uittrekken van de Israëlieten uit Egypte, maar op de eerste drie woorden: *"In de derde maand"* en als je het zo leest, dan staat er feitelijk: *"In de derde maand, op deze dag..."* - daar wordt Rosh Chodesh mee bedoeld! De Israëlieten kwamen dus ruimschoots voor Shavuot bij de Sinai aan, op de dag dat de derde maand begon, op Rosh Chodesh van de maand Sivan. Maar de tijd die het volk Israël nodig had vanaf haar vertrek uit de slavernij tot aan de openbaring op de berg Sinai loopt in elk geval weg wel voor een groot deel gelijk aan de omertijd en daarom zegt Moshe ben Maimon, beter bekend als Maimonides, de middeleeuwse Joodse geleerde (1155 - 1204), over de omertelling: *"Zoals je de dagen aftelt tot iets bijzonders, zo tellen we de dagen van Pesach, de uittocht, tot Shavuot, dat is de מַתָּן תּוֹרָה Matan Tora [het geschenk Tora], n.l. het geestelijk vrij worden door de Tora, die de Eeuwige ons in Zijn oneindige liefde geschonken heeft, want daar is het uiteindelijke immers allemaal om begonnen."* De Messiasbelijdende Joden wijzen in dit verband nadrukkelijk op het feit, dat Yeshua de vleesgeworden Tora is, zoals wij kunnen lezen in יוֹחָנָן Yochanan [Johannes] 1:14.

Z'man Matan Toratenu

In de synagoge zijn de Bima [lessenaar] en de Aron haQodesh [Heilige Ark, de kast waarin de Torarollen worden bewaard] met prachtige bloemen versiert, en ook de met bloemen versierde woning roept de sfeer op van een bruiloft, omdat Shavuot reeds vanouds in verband wordt gebracht met de verbondssluiting, die men beschouwt als de bruiloft van de hemelse Bruidegom met Zijn aardse bruid! Het huwelijk tussen de Eeuwige en Zijn volk Israël werd gesloten op de berg Sinai en bezegeld met de Tora als contract. De tien Woorden op de twee tafelen zijn een samenvatting van alle 613 geboden en verboden van de Tora en om deze reden worden zij op de eerste dag van Shavuot in de sjoel gelezen. U zult zich wel afvragen of dit ook geval zou moeten zijn in de christelijke eredienst, want de Tora is toch alleen maar voor de Joden bedoeld? De gehele Joodse leer en het hele Joodse geloof vindt haar oorsprong toch eigenlijk in de openbaring op de berg Sinai tijdens dit feest? Daar heeft u gelijk in, maar heeft de Eeuwige niet op deze Pinksterdag, die ook door de christenen wordt gevierd, Zijn wet

en Zijn geboden door de uitstorting van Ruach haQodesh [de Heilige Geest] in de harten van alle gelovigen geschreven? Hij heeft dit weliswaar éérs aan Zijn volk Israël beloofd: **“Ik zal Mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven!”** (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 31:33), maar vanaf de overweldigende manifestatie van Zijn שכינה Shechina [tegenwoordigheid] op de Pinksterdag is zij eveneens voor de gelovigen uit de volken: **“niet met inkt geschreven, maar met de Geest van de levende G'd, niet op tafelen van Steen, maar op tafelen van vlees in onze harten!”** (2 Korinthiërs 3:3). Op talrijke plaatsen zegt de Eeuwige in Zijn Woord, dat Hij Zijn wet, Zijn heilige Tora, met al haar geboden uit liefde zowel aan Zijn volk Israël heeft geschonken als een kostbaar מתן Matan [geschenk], maar ook aan de gelovigen uit de volken die door hun geloof in de G'd van Israël en de Messias van Israël geënt zijn op de edele olijfbom: **“Éénzelfde wet zal gelden voor de geboren Israëliet en voor de vreemdeling, die in uw midden vertoeft.”** (שמות Sh'mot [Exodus] 12:49). **“Wat de gemeente betreft, éénzelfde inzetting zal gelden zowel voor u als voor de vreemdeling die bij u vertoeft; een altoosdurende inzetting zal het zijn voor uw geslachten: gij en de vreemdeling zullen voor de Eeuwige gelijk zijn. Éénzelfde wet en éénzelfde voorschrift zal gelden zowel voor u als voor de vreemdeling die bij u vertoeft.”** (במדבר Bamidbar [Numeri] 15:15-16). Om deze reden schrijft Sha'ul [Paulus] dan ook dat er: **“geen onderscheid is tussen Griek en Jood, besneden of onbesneden, barbaar en Skyth, slaaf en vrije, maar alles en in allen is de Mashiach”** (Kolossenzen 3:11) en: **“Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Yeshua haMashiach.”** (Galaten 3:28). Dat wij echter zonder G'ds kracht niet in staat zijn om Zijn wil te volgen en Zijn geboden te onderhouden omdat wij zwakke mensen zijn, weet onze hemelse Vader maar al te goed! Vandaar Zijn belofte voor het eerste Shavuot na de opstanding van Yeshua: **“Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar Mijn inzettingen wandelt en naarstig Mijn verordeningen onderhoudt.”** (יחזקאל Yechez'qel [Ezechiël] 36:27). - Met het oog op het aankomende Shavuot [Pinksteren], het wekenfeest waarop Moshe destijds de twee tafelen met de tien geboden heeft ontvangen, kondigde Yeshua bij de tafelgesprekken tijdens Zijn laatste sederavond van Pesach reeds de vervulling van deze profetie aan, namelijk de komst van Ruach haQodesh [de Heilige Geest]: **“Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij Mijn geboden bewaren. En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u. Nog een korte tijd en de wereld ziet Mij niet meer, maar gij ziet Mij, want Ik leef en gij zult leven. Te dien dage zult gij weten, dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u. Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door Mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren!** - Indien iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen. Wie Mij niet liefheeft bewaart Mijn woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, die Mij gezonden heeft! Dit heb Ik tot u gesproken, terwijl Ik nog bij u verblijf; maar de Trooster, Ruach haQodesh [de Heilige Geest], die de Vader zenden zal in Mijn naam, die zal u alles leren en u te binnen brengen al wat Ik u gezegd heb. - Nog veel heb Ik u te zeggen, maar gij kunt het thans niet dragen; doch wanneer Hij komt, de Geest der waarheid, zal Hij u de weg wijzen tot de volle waarheid; want Hij zal niet uit Zichzelf spreken, maar al wat Hij hoort, zal Hij spreken en de toekomst zal Hij u verkondigen.” (יוחנן Yochanan [Johannes] 14:15-21, 23-24 en 16:12-13). Vijftig dagen na de Opstanding van Yeshua werd deze belofte vervuld! En daarom is Shavuot niet alleen voor de Joden, maar zeer zeker ook voor de gelovigen uit de volken waarlijk de מתן תורתנו Z'man Matan Toratenu, de tijd waarop wij het ontvangen van de Tora letterlijk als een **“geschenk uit de hemel!”** mogen vieren!

Openbaringsfeest

Terwijl Shavuot oorspronkelijk een agrarisch feest was vanwege de eerstelingen van de oogst, die naar de tempel gebracht moesten worden, is het na de verwoesting van deze tempel tot de huidige dag zowel in het traditionele alsook in het Messiasbelijdend Jodendom hoofdzakelijk

bewaard gebleven als Openbaringsfeest. Beide openbaringen, zowel op de berg Sinai alsook in Jeruzalem gingen gepaard met natuurgeweld. In het boek Exodus lezen wij: *“En het geschiedde op de derde dag, toen het morgen werd, (doet dit niet sterk aan de opstanding van Yeshua denken?) dat er donderslagen en bliksemstralen en een zware wolk op de berg waren en zeer sterk Shofargeschal, zodat al het volk dat in de legerplaats was, beefde. Toen leidde Moshe het volk uit de legerplaats G'd tegemoet en zij stelden zich op onder aan de berg. En de berg Sinai stond geheel in rook, omdat de Eeuwige daarop nederdaalde in vuur; de rook daarvan steeg op als de rook van een oven, en de gehele berg beefde zeer. Het geluid van de Shofar werd gaandeweg zeer sterk. (שמורת Sh'mot [Exodus] 19:16-19).* In de beschrijving van het pinksterverhaal zien wij een soortgelijk tafereel: *“En toen Shavuot aanbrak, waren allen tezamen bijeen. En eensklaps kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en vulde het gehele huis, waar zij gezeten waren; en er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen; en zij werden allen vervuld met Ruach haQodesh [de heilige Geest] en begonnen met andere tongen te spreken, zoals de Geest het hun gaf uit te spreken.” (מפעלות Mif'alot [Handelingen] 2:1-4).* In beide openbaringen is er sprake van een sterk stormgedruis en in beide openbaringen wordt het neerdalen van vuur vermeld. Het verband tussen de **“tongen als van vuur”** en het vermogen van de Talmidim om in **“vreemde tongen”** te spreken is duidelijk zichtbaar voor allen die weten dat het Hebreeuwse woord לשון Lashon zowel “tong” alsook “taal” betekent! Rabbi Yochanan heeft eens gezegd: *“Toen G'ds stem weerklonk op de Sinai verdeelde hij zich in de zeventig talen van de mensheid, zodat alle volken Hem konden verstaan!”* (Sh'mot Raba 5:9). Ziet u de overeenkomst met het pinksterverhaal? Daar lezen wij: *“Nu waren er Joden te Jeruzalem woonachtig, vrome mannen uit alle volken onder de hemel; en toen dit geluid gekomen was, liep de menigte te hoop en verbaasde zich, want een ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken! En buiten zichzelf van verwondering zeiden zij: Zie, zijn niet al dezen, die daar spreken, Galileeërs? En hoe horen wij hen dan een ieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn? Parten, Meden, Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kapadocie, Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en de streken van Libië bij Cyrene, en hier verblijvende Romeinen, zowel Joden als Jodengenoten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden G'ds spreken.”* (מפעלות Mif'alot [Handelingen] 2:5-11).

Boerenfeest

Voor de religieuze Joden, zowel traditioneel alsook messiasbelijdend, is Shavuot vooral een openbaringsfeest geworden, maar voor de meeste seculiere Joden blijft het toch wel het boerenfeest dat het van oorsprong geweest is. Ook al is het brengen van de eerstelingen naar de tempel weggevallen, toch wordt het wekenfeest vanouds in de vele Kibutzim in de staat Israëel, maar ook in de nederzettingen op bijbelse grond als een feest van de eerste vruchten gevierd. Daar worden evenals in de steden voor het wekenfeest de synagogen met takken, slingers en bloemen versiert. Omdat de meeste kibutz-bewoners daarentegen geen enkele binding ervaren met de geloofsleer van het Jodendom, worden de eerste vruchten niet aan een priester of rabbijn in een synagoge overhandigd, maar aan het Joodse Nationale Fonds! Zo werd in Israëel zowel in de religieuze nederzettingen als in de niet-religieuze Kibutzim het oude feest van de eerstelingvruchten weer nieuw leven ingeblazen, en zo mogen onze broeders en zusters in Israëel ook bij het vieren van dit openbaringsfeest weer de oorspronkelijke frisse landlucht inademen. Maar er zijn nog meer sporen te vinden van het agrarische feest, dat het oorspronkelijk was, namelijk het dankfeest voor de tarweoogst. Daaraan is het bijvoorbeeld te danken, dat tijdens het Wekenfeest in de synagoge het boek רות Rut wordt voorgelezen, want daar staat geschreven dat Rut en haar schoonmoeder Naomi in het begin van de gersteoogst in Bethlehem aankwamen (רות Rut 1:22) en in hoofdstuk 2 vers 23 lezen wij: *“Zo sloot zij zich aan bij de arbeidsters van Boaz om op te lezen, totdat de gersteoogst en de tarweoogst afgelopen waren”.* - Shavuot was dus oorspronkelijk een echt boerenfeest, hoewel wij ons nu nauwelijks nog kunnen voorstellen hoe dit precies in bijbelse tijden gevierd werd. Gelukkig is er in de Mishna een gedetailleerde beschrijving van

deze festiviteiten bewaard gebleven: “Op welke wijze werden de eerstelingen afgezonderd? Als iemand naar het veld ging en een vijg zag, die rijp was, een druif, die rijp was, en een granaatappel, die rijp was, dan maakte hij er een bundeltje van door een bies omheen te binden en zei: Zie, dit zullen mijn eerstelingen zijn. Rabbi Shim'on heeft echter gezegd: ‘Hij zal ze nogmaals eerstelingen noemen, nadat hij ze van de bodem afgesneden had.’ - Een heel uitgebreid verslag over het brengen van de eerstelingen naar de Tempel vinden wij in de Mishna: “Hoe bracht men de eerstelingen naar Jeruzalem? De bewoners van alle kleine plaatsen van een district verzamelden zich in de hoofdstad van het district. Daar overnachtten ze onder de vrije hemel, zonder de huizen te betreden. Vroeg in de ochtend riep het districtshoofd: ‘Op, laat ons optrekken naar Tzion, naar de Eeuwige, onze G'd!’ Zij die dichtbij woonden brachten vijgen en druiven. Zij die ver weg woonden brachten gedroogde vijgen en rozijnen. De os die bestemd was om geofferd te worden liep voorop, zijn horens met goud overtrokken en een olijvenkrans op zijn kop. Voor hen uit werd op de fluit gespeeld, tot ze in de nabijheid van Jeruzalem kwamen. Daar aangekomen zonden ze boden uit en versierden hun eerstelingvruchten. Daarna kwamen de dienstdoende priesters, levieten en schatbewaarders hen tegemoet; zij kwamen al naar de eer van de groep dat vereiste. De handwerkslieden van Jeruzalem stonden voor hen op en groetten hen: ‘Onze broeders, gij lieden uit die en die plaats, komt in vrede!’ Opnieuw werd dan voor hen uit op de fluit gespeeld tot ze de tempelberg bereikten. Daar aangekomen nam zelfs koning Agrippa zijn eigen mand op de schouder en trad binnen tot in de voorhof van de Tempel. Zodra de pelgrims de voorhof van de Tempel hadden bereikt, hieven de levieten Tehilim [Psalm] 30 aan: ‘Ik zal U verhogen, Eeuwige, want Gij hebt mij opgetrokken...’ De jonge tortelduiven, die aan de manden hingen, werden als brandoffer gegeven, en wat men in de hand had (waarschijnlijk het bundeltje de vruchten, want in de mand lagen de broden), gaf men aan de priesters. Terwijl men nog de mand op zijn schouders had, las men Devarim [Deuteronomium] 26:3-10: ‘Wanneer gij komt in het land, dat de Eeuwige, uw G'd, u ten erfdeel geven zal en gij het in bezit neemt en daarin woont, dan zult gij van de eerstelingen van alle vruchten van de bodem, die gij zult inzamelen van het land, dat de Eeuwige, uw G'd, u geven zal, nemen, en in een mand doen en naar de plaats gaan, die de Eeuwige, uw G'd, verkiesen zal om daar Zijn naam te doen wonen. En gekomen bij de priester, die er dan wezen zal, zult gij tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor de Eeuwige, uw G'd, dat ik gekomen ben in het land, waarvan de Eeuwige aan onze vaders gezworen heeft, dat Hij het ons zou geven. Dan zal de priester de mand van u aannemen en die voor het altaar van de Eeuwige, uw G'd, zetten.’ Als men bij vers 5 is aangekomen, dan nam men de mand van de schouders en hield hem vast aan de randen, en een priester legde dan zijn hand eronder om hem heen en weer te bewegen. Daarna las men verder van vers 5 totdat het hoofdstuk beëindigd was: ‘Daarna zult gij voor het aangezicht van de Eeuwige, uw G'd, betuigen: Een zwervende Arameeër was mijn vader; hij trok met weinige mannen naar Egypte en verbleef daar als vreemdeling, maar werd er tot een groot, machtig en talrijk volk. Toen de Egyptenaren ons mishandelden en verdrukten en ons harde slavenarbeid oplegden, riepen wij tot de Eeuwige, de G'd van onze vaders, en de Eeuwige hoorde onze stem en zag onze ellende, moeite en verdrukking. Toen leidde ons de Eeuwige uit Egypte met een sterke hand, een uitgestrekte arm en grote verschrikking, door tekenen en wonderen; Hij bracht ons naar deze plaats en gaf ons dit land, een land, vloeiende van melk en honig. En nu, zie, ik breng de eerstelingen van de vrucht van het land, dat Gij, Eeuwige mij gegeven hebt. Gij zult ze neerzetten voor het aangezicht van de Eeuwige, uw G'd; gij zult u voor het aangezicht van de Eeuwige, uw G'd, neerbuigen, en gij zult u verheugen over al het goede dat de Eeuwige, uw G'd, u en uw huis gegeven heeft: gij, de Leviet en de vreemdeling, die in uw midden is.’ Daarna zette men de mand naast het altaar neer op de grond, wierp zich in aanbidding ter aarde en ging naar buiten.” (משנה בכורים Mishna Bikurim 3:1-6).

Feestdis met zuivelproducten

Shavuot is zowel een oogstfeest alsook een openbaringsfeest, want de aardse oogst en de hemelse openbaring horen samen te gaan, zoals de Joodse geleerde Theodor Gaster met een prachtige beeldspraak heeft omschreven: Op het wekenfeest brengt de mens twee broden als eerstelinggave voor het aangezicht van G'd, en G'd schenkt de mens de twee tafels met de

Tien Geboden. De stenen tafels zijn weliswaar verdwenen, toch nu zijn de geboden in onze harten geschreven. Ook de tempel is verdwenen, maar niet de twee broden! Die liggen nu op onze feestdis, want met Shavuot worden twee extra lange Challes (gevlochten Shabatbroden) gegeten, die op een zilveren bord liggen onder een geborduurde doek. Deze twee Challes herinneren aan de twee broden, die op Shavuot naar de tempel gebracht moesten worden. De twee broden herinneren ook aan de twee voorouders van David haMelech [koning David], namelijk de Israëliet Boaz en de gelovige uit de volken Rut, die op hun beurt weer een beeld zijn van de twee kuddes, die door Yeshua één zullen worden. Maar zoals Rut door haar vrije keuze: *“Uw G'd is ook mijn G'd en uw volk is ook mijn volk”* werd ingevoegd in het Joodse volk, zo moeten ook de schapen, *‘die niet van deze kudde zijn’*, worden ingevoegd in de Israëlietische kudde van de Goede Herder! Twee broden werden naar de tempel gebracht om de Eeuwige als offer aan te bieden. Twee stenen tafelen heeft Moshe van de Eeuwige ontvangen, waarop in tien woorden een samenvatting stond geschreven van de hele Tora! Zo houden de twee broden op Shavuot veel meer in dan de twee Challes, die elke Shabat aan de dubbele portie manna in de woestijn herinneren, omdat wij allen hier door deze prachtige symboliek zelf ook in die twee gevlochten broden zijn vertegenwoordigd. Ook met het Wekenfeest wordt er een feestmaal opgediend, maar in tegenstelling tot de Shabat en alle andere feestdagen komt er tijdens Shavuot geen vlees op tafel. Omdat Shavuot op de eerste plaats een oogstfeest is bestaat de hoofdmaaltijd derhalve uitsluitend uit landbouwproducten: vegetarische gerechten en spijzen die zijn toebereid met melk, kwark en kaas zoals kaaskoekjes, kaasblintzes (pannekoeken) en Käsekuchen (kwarktaart). Als reden voor het eten van kaasproducten wordt reeds sinds de 6^e eeuw vers 16 en 17 van Tehilim [Psalmen] 68 aangehaald, die tot de vaste schriftlezing voor Shavuot behoort: *“Een gebergte G'ds: het gebergte van Bashan. Gebergte van Bashan, veeltoppig gebergte, waarom ziet gij afgunstig, gij veeltoppige bergen, naar de berg die G'd Zich ter woning begeerde?”* Het woord “veeltoppig” in vers 16 gaat terug op een Hebreeuws woord, dat alleen in deze ene Bijbeltekst voorkomt, verder nergens, en daarom moet de betekenis ervan uit het verband worden afgeleid. Nu luidt het Hebreeuwse woord in kwestie Gavnunim, hetgeen dezelfde stam heeft als het Hebreeuwse woord voor kaas: גבינה Gevina. Om deze reden gaan de rabbijnen ervan uit dat het eten van kaas tijdens Shavuot reeds is aangegeven in de schriftlezing die speciaal bij dit feest hoort! Of dat ook echt zo is laat ik in het midden, maar Käsekuchen vind ik heerlijk, want die heb ik als kind bij mijn moeder reeds graag gegeten.

Echte vrijheid

Ik wil eindigen met het citeren van een tekst uit de Talmud, die ons aan de hand van een woordspeling laat zien, dat de uittocht uit Egypte slechts de lichamelijke vrijheid voor het volk Israël bracht, maar dat haar geestelijke bevrijding pas heeft plaats gevonden door de wetgeving op de berg Sinai! Zonder de Tora heerst er chaos, zonder de Tora bevindt men zich in de slavernij van de zonde en afgoderij, want zonder de Tora is men niet op de hoogte van G'ds wil! Daarom is de Tora het meest kostbare geschenk dat de Eeuwige ons kon geven en ik wil nogmaals benadrukken dat Yeshua de vleesgeworden Tora is, de levende Tora, die ons redding, verlossing en vrijheid heeft gebracht! Dat alles vinden wij terug in deze woordspeling, die berust op het feit, dat voor het woord “gegrift” of “gegraveerd” het Hebreeuwse woord חרות Charut wordt gebruikt. Daar het Hebreeuws alleen medeklinkers kent, is het mogelijk verschillende combinaties te maken van bepaalde woorden. Van deze mogelijkheden van de onderstaande Midrash gebruik, want dezelfde medeklinkers ח chet, ר resh, ו vav en ת tav vinden wij ook terug in het Hebreeuwse woord voor “vrijheid”: חרות Charut! En nu de Midrash: *“De tafelen, zo staat er in Sh'mot [Exodus] 32:16, waren het werk van G'd zelf, en het schrift dat op de tafelen was gegrift, was het schrift van G'd! Rabbi Yehoshua Ben Levi merkte hierbij op: Lees hier niet Charut [gegrift], maar Cherut [vrijheid], want de waarlijk vrije mens is iemand, die zich met de studie van de Tora bezighoudt!!!”* (Mishna Avot 6:2). Het zijn bijna dezelfde woorden, die ook de apostel Ya'aqov gebruikt in zijn brief: *“Maar wie zich verdiept in de volmaakte Tora [Wet], die der vrijheid, en daarbij blijft, niet als een vergeetachtige hoorder, doch als een werkelijk dader, die zal zalig zijn in zijn doen! - Ma a sma, disi de luku doro te na ini a leti Wét, disi de meki wi sili kon fri, én a sma, disi de tan na ini fu dati, én disi no yere*

nomo, én dan a fergiti baka, ma a du asani tru, a sma sa feni blesi na ini asani, disi a sa du! - Baki je Parmeswar ke barhia baat par dhián lagáwe hai, jaun se u bac jái sake hai, aur je i bát yád kare hai aur na bhulái ja hai, u bhala kám karke sukh se rahiga! - Nanging sapa sing nggatèkké marang pituturé Gusti Elohim lan nglakoni kanti temen, tegesé ora namung ngrungokké waé, Gusti Elohim mesti bakal mberkahi wong kuwi ing tandang-gawé apa waé, awit pituturé Gusti Elohim kuwi sampurna lan ngluwari manungsa sangka urip sing ala!” (יעקב Ya’aqov [Jacobus] 1:25).

Werner Stauder